

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

�ਾਰਤ ਦਾ ਗੱਜ਼ਟ

असाधारण
EXTRAORDINARY

अमापारण
भाग XIV - अनुभाग - 1
PART - XIV - SECTION - 1
भाग - XIV - अनुभाग - 1
प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं. 5] नई दिल्ली,	वीरवार, 24 जून, 1999	/3 आषाढ़,	1921	(शक)	[खण्ड IX]
No.5] NEW DELHI,	THURSDAY, JUNE 24, 1999	/3 ASADHA,	1921 (SAKA)		[VOL. IX]
नं : 5] नਵੀਂ ਦਿੱਲੀ.	ਵੀਰਵਾਰ, 24 ਜੂਨ, 1999	/3 ਹਾਜ਼,	1921	(ਸਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ IX]

विधि और न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, वीरवार, 24 जून 1999/3 आषाढ़, 1921 (शक)

(1) कर्मशीयल डाकूमैन्ट्स ऐबीडैन्स एक्ट, 1939 (2) फारन मैरिज एक्ट, 1969, (3) इन्डस्ट्रीयल डिसਪियूट्स (बैंकिंग एण्ड इनशोरेंस) एक्ट, 1949 (4) को-ऑपरेटिव सोसाईटीज एक्ट, 1912 (5) पुलिस एक्ट, 1861 (6) इकनोमिक ओफेन-सिज (इनएपलिकेवਿਲਟੀ ਑ਫ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ) ਏਕਟ, 1974 (7) ਕਚੀ ਮੈਮਨ ਏਕਟ, 1938 (8) ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਵਸਟਾਸਿਜ ਏਕਟ, 1908 ਔਰ (9) ਇੰਡੀਯਨ ਕ੍ਰੀਸ਼ਚਨਯਨ ਮੈਰਿਜ ਏਕਟ, 1972 ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਯੇ ਜਾਤੇ ਹਨ ਔਰ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਕਾ 50) ਕੀ ਧਾਰਾ 2 ਕੇ ਖਣਡ (ਕ) ਕੇ ਅਧੀਨ ਯੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਂ ਤਨਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, THURSDAY, JUNE 24, 1999/ASADHA 3, 1921 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Commercial Documents Evidence Act, 1939 (2) The Foreign Marriage Act, 1969 (3) The Industrial Disputes (Banking and Insurance Companies) Act, 1949 (4) The Co-operative Societies Act, 1912 (5) The Police Act, 1861 (6) The Economic Offences (Inapplicability of Limitation) Act, 1974 (7) The Cutchi Memons Act, 1938 (8) The Explosive substances Act, 1908 and (9) The Indian Christian Marriage Act, 1872 are here by published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text there of in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਡ੍ਰਾਲਾ
(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਵੀਰਵਾਰ, 24 ਜੂਨ, 1999/3 ਹਾਡ, 1921 (ਸ਼ਕ)

(1) ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1939, (2) ਫਾਰਨ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1969, (3) ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ (ਬੈਕਿੰਗ ਔਂਡ ਇੰਸੋਰੇਂਸ ਕੰਪਨੀਜ਼) ਐਕਟ, 1949, (4) ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1912, (5) ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861, (6) ਇਕਨਾਮਿਕ ਔਫੈਂਸੇਜ (ਇਨਐਪਲੀਕੇਬਲਟੀ ਆਫ਼ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1974, (7) ਕੱਚੀ ਮੈਮਨ ਐਕਟ, 1938, (8) ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟਾਂਸਜ਼ ਐਕਟ, 1908 ਅਤੇ (9) ਇੰਡੀਅਨ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908

(1908 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 6)

[11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1998 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[8 ਜੂਨ, 1908]

ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਐਕਟ ।

ਕਿਉਂਚੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ, ਵਿਸ-
ਤਾਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ
ਹੋਣਾ।

'ਵਿਸਫੋਟਕ
ਪਦਾਰਥ' ਦੀ
ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।

ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ
ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ
ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਵਿਸਫੋਟ ਕਾਰਤ
ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।

ਵਿਸਫੋਟਕ
ਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਜਾਂ
ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ
ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ
ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ
ਨਾਲ ਵਿਸਫੋਟਕ
ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ
ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ" ਪਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ; ਕਿਸੇ ਵਿਸਫੋਟ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਸਫੋਟ ਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਚਿਤਵਿਆ, ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰੋਟਸ, ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਔਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ; ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰੋਟਸ, ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਔਜ਼ਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਦਵੈਖ-ਪੂਰਬਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਸਫੋਟ ਕਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਨੀ ਹੋਣਾ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁੜੇਗੀ ਅਉਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਰੁੱਧ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਦਵੈਖ-ਪੂਰਬਕ-

(ਓ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਨੀ ਹੋਣਾ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਜ਼ਖ ਕਰੇਗਾ; ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰਖੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਨੀ ਕਾਰਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਨੀ ਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਵੇ ;

ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨ, ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਵੀਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਕੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ
ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ
ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ
ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ

5. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰਖੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਾਜ਼ਬੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਵਿੱਚ ਰਖਣ ਲਈ
ਸਜ਼ਾ ।

ਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਨ ਵਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ
ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਖਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਰਖਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ
ਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਚੋਦਾਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੀ,
ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ
ਹੋਵੇਗਾ ।

ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ।

6. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਧਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਜਾਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਹਾਤਿਆਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ
ਕਰਨ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ
ਕਰਵਾਏਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਸ਼ਹਿ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਇਕ
ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧਤ ਹੈ ।

ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾ-
ਰਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ।

7. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ
ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ।